C/2024/4418

8.7.2024.

MIŠLJENJE EUROPSKE SREDIŠNJE BANKE

od 15. svibnja 2024.

o Preporuci za Odluku Vijeća o izmjeni Monetarnog sporazuma s Kneževinom Andorom i Monetarnog sporazuma s Republikom San Marinom (CON/2024/16)

(C/2024/4418)

Uvod i pravna osnova

Europska središnja banka (ESB) zaprimila je 16. travnja 2024. zahtjev Vijeća Europske unije za davanje mišljenja o Preporuci Komisije za Odluku Vijeća o izmjeni Monetarnog sporazuma s Kneževinom Andorom i Monetarnog sporazuma s Republikom San Marinom ([1]) (dalje u tekstu: „Prijedlog odluke”).

Nadležnost ESB-a za davanje mišljenja temelji se na članku 219. stavku 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije kojim se predviđa da, kada Unija treba pregovarati o sporazumima koji se odnose na pitanja monetarnog ili deviznog režima s jednom ili više trećih država ili međunarodnih organizacija, Vijeće odlučuje o modalitetima za vođenje pregovora i sklapanje takvih sporazuma, na preporuku Komisije i nakon savjetovanja s ESB-om. Upravno vijeće donijelo je ovo mišljenje u skladu s prvom rečenicom članka 17. stavka 5. Poslovnika Europske središnje banke.

1. Opće napomene

1.1 Monetarni sporazum između Unije i Kneževine Andore ([2]) sklopljen je 2011., dok je Monetarni sporazum između Unije i Republike San Marina ([3]) sklopljen 2012. (dalje u tekstu: „monetarni sporazumi”). Komisija je u prosincu 2023. zaključila pregovore o Sporazumu o pridruživanju s Andorom i San Marinom ([4]) (dalje u tekstu: „Sporazum o pridruživanju”).

1.2 ESB pozdravlja ciljeve Prijedloga odluke, odnosno izbjegavanje udvostručavanja sličnih napora u okviru monetarnih sporazuma i Sporazuma o pridruživanju, kako na strani Unije, tako i na strani Andore i San Marina. Pravni akti Unije koje Andora i San Marino trebaju provesti u skladu s monetarnim sporazumima i Sporazumom o pridruživanju djelomično se preklapaju. Ako se to preklapanje ne riješi, došlo bi do udvostručavanja napora jer bi se provedba pravnih akata Unije koji se preklapaju pratila usporedno u okviru monetarnih sporazuma i Sporazuma o pridruživanju.

1.3 ESB istodobno primjećuje da će uvođenje izmjena monetarnih sporazuma predviđenih Prijedlogom odluke imati značajne učinke na okvir monetarnih sporazuma. Monetarnim sporazumima osniva se Zajednički odbor ([5])„ koji ima ključnu ulogu u ocjeni provedbe pravnih akata Unije koji su navedeni u prilozima monetarnim sporazumima. U slučaju Monetarnog sporazuma između Unije i Andore Zajednički odbor sastoji se od predstavnika Andore, Komisije, Španjolske, Francuske i ESB-a. Zajednički odbor Monetarnog sporazuma između Unije i San Marina sastoji se od predstavnika San Marina, Komisije, Italije i ESB-a. ESB razumije da će se sastav pododbora koji će

([1]) COM(2024) 134 final.
([2]) SL C 369, 17.12.2011., str. 1.
([3]) SL C 121, 26.4.2012., str. 5. Taj Monetarni sporazum zamijenio je prethodni Monetarni sporazum između Talijanske Republike, u ime Europske zajednice, i Republike San Marina (SL C 209, 27.7.2001., str. 1.).
([4]) Vidjeti priopćenje za javnost Komisije od 12. prosinca 2023. „Komisija pozdravlja završetak pregovora o Sporazumu o pridruživanju s Andorom i San Marinom”, dostupno na mrežnim stranicama Komisije na www.ec.europa.eu. ESB nije vidio tekst Sporazuma o pridruživanju, kako je dogovoren između pregovarača, iako je Sporazum o pridruživanju izvor predloženih izmjena monetarnih sporazuma.
([5]) Vidjeti članak 11. monetarnih sporazuma.

ocjenjivati provedbu pravnih akata Unije navedenih u odgovarajućem prilogu Sporazumu o pridruživanju, a koji su označeni kao relevantni za primjenu monetarnih sporazuma, znatno razlikovati od sastava zajedničkih odbora monetarnih sporazuma. Nije predviđeno da ESB bude službeni član pododbora. Zbog važnosti predloženih izmjena, ESB smatra da bi trebao biti u potpunosti uključen u pregovore u području svoje nadležnosti, u skladu s dosadašnjom praksom.

2. **Posebne napomene**

2.1 U obrazloženju Prijedloga odluke navodi se da će pravni akti Unije o bankarskom i financijskom pravu te o borbi protiv pranja novca i financiranja terorizma, navedeni u odgovarajućem prilogu Sporazumu o pridruživanju i „relevantni za euro", biti jasno označeni kao takvi, tako da se ocjena njihove provedbe u kontekstu Sporazuma o pridruživanju može iskoristiti i za potrebe monetarnih sporazuma. Objašnjeno je da službe Komisije namjeravaju pozvati kolege iz ESB-a da se pridruže izaslanstvu Komisije u Pododboru za financijske usluge osnovanom na temelju Sporazuma o pridruživanju kada će se raspravljati o provedbi akata Unije koji su relevantni i za primjenu monetarnih sporazuma. ESB pozdravlja namjeru Komisije da pozove ESB na sastanke pododbora kada je predmet rasprave relevantan za primjenu monetarnih sporazuma. Prijedlog odluke ne navodi kako bi se takvo sudjelovanje formaliziralo i kakav bi bio status ESB-a na tim sastancima. ESB razumije da će biti pozvan na relevantne sastanke Pododbora kao promatrač.

2.2 Prijedlogom odluke predviđa se unošenje odredbe u monetarne sporazume prema kojoj svi novi akti koji se odnose na podskup pravnih akata Unije o bankarskom i financijskom pravu koji su relevantni za euro i svi novi pravni akti Unije o borbi protiv pranja novca ili financiranja terorizma postaju dio odgovarajućeg priloga Sporazumu o pridruživanju isključivo nakon što se ti pravni akti Unije počnu primjenjivati na temelju Sporazuma o pridruživanju ([6]). U obrazloženju Prijedloga odluke navodi se da različiti dijelovi protokola o financijskim uslugama iz Sporazuma o pridruživanju mogu postupno stupiti na snagu za pridružene države. Stoga, dok pravni akti Unije koji pripadaju određenom dijelu ne postanu primjenjivi na temelju Sporazuma o pridruživanju, odgovarajuća pravna stečevina Unije i dalje bi bila uključena i uzeta u obzir u prilozima monetarnim sporazumima.

2.3 ESB primjećuje da bi moglo doći do značajnog vremenskog razmaka između donošenja Sporazuma o pridruživanju i stupanja na snagu dijelova protokola o financijskim uslugama, koji uključuje pravne akte Unije o bankarskom i financijskom pravu te o borbi protiv pranja novca i financiranja terorizma, za pridružene države. Stoga, kako bi se osigurala pravna sigurnost, u predmetnoj odredbi monetarnih sporazuma ([7]) trebalo bi izričito navesti da, ako se pravni akt Unije iz odgovarajuće pravne stečevine Unije donese ili izmijeni prije nego što se počne primjenjivati na temelju Sporazuma o pridruživanju, taj će se pravni akt dodati prilozima monetarnim sporazumima i prenijeti u odgovarajući prilog Sporazumu o pridruživanju kada postane primjenjiv na temelju Sporazuma o pridruživanju. Osim toga, u Prijedlogu odluke ne pojašnjava se točan vremenski trenutak u kojem će se smatrati da se pravni akti Unije, koji se odnose na određeni dio protokola o financijskim uslugama, počinju primjenjivati na temelju Sporazuma o pridruživanju. Potrebno je pojasniti taj aspekt kako bi se osigurala pravna sigurnost u pogledu vremenskog okvira za prijenos odgovornosti iz okvira monetarnih sporazuma na okvir Sporazuma o pridruživanju.

([6]) Vidjeti članak 1. stavak 1. točku (a) Prijedloga odluke.
([7]) Kako je navedeno u članku 1. stavku 1. točki (a) Prijedloga odluke.

2.4 Prijedlogom odluke utvrđuje se da bi u monetarne sporazume trebalo uključiti odredbu kojom bi trebalo jasno označiti pravne akte Unije o bankarskom i financijskom pravu koji su potrebni za euro i sve pravne akte Unije o borbi protiv pranja novca ili financiranja terorizma koji su navedeni u Sporazumu o pridruživanju i relevantni za nesmetanu upotrebu i zaštitu eura ([8]). Time bi se omogućilo da se procjena provedbe tih akata u dvjema pridruženim državama na temelju Sporazuma o pridruživanju koristi i za potrebe monetarnih sporazuma. ESB pozdravlja uključivanje takve odredbe jer je ona ključna odredba iz Prijedloga odluke u svrhu izbjegavanja udvostručavanja između monetarnih sporazuma i Sporazuma o pridruživanju. ESB istodobno ističe nedostatak jasnoće kod provedbe te mjere. Ostaje nejasno treba li u Sporazum o pridruživanju također uključiti odredbu istog sadržaja i tko bi odlučivao o označavanju pravnih akata Unije kao relevantnih za primjenu monetarnih sporazuma. ESB je spreman sudjelovati u toj zadaći. O postupku ocjenjivanja moglo bi se, primjerice, odlučiti na sastancima Pododbora za financijske usluge koji je osnovan na temelju Sporazuma o pridruživanju. Nadalje, kako bi se osigurala veća pravna sigurnost, ESB predlaže da se odgovarajući pravni akti Unije označe kao „relevantni za primjenu Monetarnog sporazuma”, umjesto da se označavaju kao „relevantni za euro”, „potrebni za euro” ili „relevantni za nesmetanu upotrebu i zaštitu eura”.

2.5 Nadalje, ESB predlaže da se u istoj odredbi utvrdi kako će se nakon sastanaka o statusu provedbe pravnih akata Unije, koji su navedeni u odgovarajućem prilogu Sporazumu o pridruživanju i označeni kao relevantni za primjenu monetarnih sporazuma, „tablica za provedbu” podijeliti s odgovarajućim Zajedničkim odborom za monetarne sporazume. Bez toga postoji rizik da će označavanje određenih pravnih akata Unije kao relevantnih za primjenu monetarnih sporazuma i izjava da će se ocjena provedbe tih pravnih akata u okviru Sporazuma o pridruživanju istodobno koristiti i za potrebe monetarnih sporazuma, postati bespredmetni. Zajedničke odbore za monetarne sporazume trebat će propisno obavijestiti o statusu provedbe relevantnih pravnih akata Unije kako bi se utvrdilo utječe li to na primjenu monetarnih sporazuma. ESB razumije da će se u Sporazum o pridruživanju uključiti odredba iste naravi.

2.6 Prijedlogom odluke predlaže se uključivanje odredbe kojom se utvrđuje da će se podskup pravnih akata Unije o bankarskom i financijskom pravu, koji su relevantni za euro, i svi novi pravni akti Unije o borbi protiv pranja novca ili financiranja terorizma, koji su postali dio Sporazuma o pridruživanju, automatski uključiti u priloge monetarnim sporazumima ako se Sporazum o pridruživanju djelomično ili u potpunosti suspendira ili ako se raskine ([9]). Radi cjelovitosti, ESB predlaže da se pojasni da bi taj proces također bio popraćen procjenom provedbe relevantnih pravnih akata Unije, koja bi se poduzela u okviru monetarnih sporazuma.

2.7 ESB pozdravlja činjenicu da je Prijedlogom odluke uključena odredba u monetarne sporazume kojom bi se osiguralo da pravni akti Unije koji su po naravi monetarno pravo i dalje budu uređeni isključivo monetarnim sporazumima ([10]). Kako je objašnjeno u obrazloženju Prijedloga odluke, pravni akti monetarnog prava uključuju pravne mjere u području novčanica i kovanica, prijevare i krivotvorenja, statističkog izvješćivanja ESB-a i akata u skladu s člankom 133. Ugovora o funkcioniranju Europske unije. Stoga oni obuhvaćaju, među ostalim, sve pravne akte koje je donio ESB i koji su navedeni u prilozima monetarnim sporazumima.

([8]) Vidjeti članak 1. stavak 1. točku (c) Prijedloga odluke.
([9]) Vidjeti članak 1. stavak 1. točku (d) Prijedloga odluke.
([10]) Vidjeti članak 1. stavak 1. točku (e) Prijedloga odluke.

2.8 Naposljetku, Prijedlogom odluke utvrđuje se da je Komisija jedina ovlaštena za pregovaranje, sklapanje i potpisivanje izmjena monetarnih sporazuma s Andorom i San Marinom ([11]). ESB primjećuje da to odstupa od dosadašnje prakse prema kojoj je ESB bio u potpunosti uključen u pregovore o monetarnim sporazumima u području svoje nadležnosti ([12]). Nadalje, izmjene monetarnih sporazuma, o kojima će se pregovarati s Andorom i San Marinom u skladu s Prijedlogom odluke, nisu manjeg opsega i tehničke prirode. Kako je navedeno u odjeljku 1.3. ovog mišljenja, predložene izmjene imaju važne posljedice za okvir monetarnih sporazuma, posebno za ulogu zajedničkih odbora osnovanih na temelju monetarnih sporazuma. Stoga bi se Prijedlogom odluke trebalo utvrditi da će ESB biti u potpunosti uključen u pregovore u području svoje nadležnosti, u skladu s dosadašnjom praksom.

Kada ESB predlaže izmjenu Prijedloga odluke, konkretni prijedlozi izmjena navedeni su u posebnom tehničkom radnom dokumentu kojem je u tu svrhu priloženo obrazloženje. Tehnički radni dokument dostupan je na engleskom jeziku na mrežnim stranicama EUR-Lexa.

Sastavljeno u Frankfurtu na Majni, 15. svibnja 2024.

Predsjednica ESB-a
Christine LAGARDE

([11]) Vidjeti članak 2. Prijedloga odluke.
([12]) Vidjeti članak 7. Odluke Vijeća 1999/97/EZ (SL L 30, 4.2.1999., str. 33.); članak 7. Odluke Vijeća 2004/548/EZ (SL L 244, 16.7.2004., str. 47.); te članak 3. Odluke Vijeća 2009/904/EZ (SL L 322, 9.12.2009., str. 12.).